

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.006.10.2015
P/15/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/110 – Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego w latach 2013 – 2015 (I półrocze).

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze.

Kontroler Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 94947 z dnia 18 czerwca 2015 r.

[dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka kontrolowana Urząd Miejski w Kożuchowie, ul. Rynek 1a, 67-120 Kożuchów (dalej: *Gmina lub Urząd*).

Kierownik jednostki kontrolowanej Paweł Jagasek, Burmistrz Kożuchowa od 5 grudnia 2014 r., poprzednio Andrzej Ogrodnik.

[dowód: akta kontroli str. 3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna¹

Gmina Kożuchów zapewniła dostęp do sieci wodociągowej niemal wszystkim mieszkańcom. Jednakże znaczna liczba mieszkańców wsi pozbawiona była możliwości podłączenia się do sieci kanalizacyjnej. Brak odpowiedniej, szczególnie na wsi, infrastruktury w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oraz nieprawidłowe postępowanie przez mieszkańców z nieczystościami płynnymi, może powodować w dłuższej perspektywie niebezpieczeństwo pogarszania się jakości wody.

Opracowane dokumenty planistyczne nie uwzględniały kolejności zadań niezbędnych do wykonania, z perspektywy skutecznego wyeliminowania przerw w dostawach wody, spowodowanych awariami czy złą jakością wody. Nie uchwalono wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych po 2014 roku.

Mimo występowania powtarzających się przypadków niezapewnienia mieszkańcom odpowiedniej jakości wody, nie podejmowano działań mających na celu ustanowienia należytej ochrony strefy ujęć, nie przeprowadzono obowiązkowych kontroli zbiorników bezodpływowych, nie kontrolowano przydomowych oczyszczalni ścieków. Brak takich działań utrudnia diagnozowanie i eliminację potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wody.

Taryfa za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nie eliminowała subsydiowania skrośnego. W efekcie nie zapewniono samofinansowania tej działalności, czyli osiągnięcia niezbędnych przychodów gwarantujących pokrycie kosztów.

Prowadzona przez Gminę inwestycja w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków została zrealizowana prawidłowo.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie remontów i kierunków rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, celem zapewnienia mieszkańcom gminy nieprzerwanych dostaw wody

1.1. Przygotowanie organizacyjne i finansowe do realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

1.1.1. Gmina Koźuchów jest gminą miejsko-wiejską o całkowitej powierzchni 179 km². Według danych statystycznych GUS w Zielonej Górze² na dzień 31 grudnia 2013 r.:

- liczba mieszkańców wynosiła 16.312, przy czym na terenach wiejskich zamieszkiwało 40,2% osób,
- ludność (w % ogółu ludności) korzystająca z instalacji wodociągowej oraz kanalizacyjnej wynosiła odpowiednio 90,3% i 54,5% przy średniej dla powiatu (nowosolskiego) 89,9% i 61,3% (odpowiednio 32 i 33 lokata w województwie),
- długość sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej³ wynosiła odpowiednio 135,8 km i 26,6 km.

Znaczne rozproszenie sieci osadniczej na terenie wiejskim, rachunek ekonomiczny oraz wieloletnie zaniedbania przy braku środków finansowych powodowały ograniczenia budowy zbiorczych sieci kanalizacyjnych.

[dowód: akta kontroli str. 60, 374]

1.1.2. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym, do zadań wydziału gospodarki komunalnej Urzędu należały, m.in. sprawy z zakresu: ochrony środowiska, gospodarki wodnej, zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, sprawdzanie poprawności kalkulacji cen za wodę oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków, działalności gminnej spółki komunalnej.

Realizujący zadania urzędnicy (w zakresie objętym kontrolą) spełniali minimalne wymagania kwalifikacyjne w zakresie stażu pracy, wykształcenia i umiejętności zawodowych – określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁴.

[dowód: akta kontroli str. 5-60]

W zakresach obowiązków pracowników nie uwzględniono niektórych zadań ustawowych związanych z gospodarką wodno-ściekową:

- kontroli zgodności wykonywanej działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego z udzielonym zezwoleniem – art. 18e ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁵,
- weryfikacji kosztów związanych ze świadczeniem usług pod względem celowości ich ponoszenia (art. 24 ust. 4 ww. ustawy),
- prowadzenia kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni (art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁶).

Zadania te nie zostały przypisane konkretnym pracownikom.

[dowód: akta kontroli str. 50-60]

² Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014. Według danych Urzędu, z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach wiejskich korzystało odpowiednio 98% i 3,5% mieszkańców.

³ Bez przyłączy.

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1786.

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 139.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.

Były Burmistrz zeznał, m.in. że przyczyną było przeoczenie.

[dowód: akta kontroli str. 375]

Burmistrz przyznał w swoich wyjaśnieniach, m.in. że zakresy obowiązków poszczególnych pracowników nie są tak bardzo szczegółowo zapisane.

[dowód: akta kontroli str. 383]

1.1.3. Zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wykonywało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych USKOM Spółka z o.o. z siedzibą w Koźuchowie (dalej: *Spółka*), której jedynym udziałowcem była Gmina (zezwolenie z 29.08.2002 r. TI 6225/1/02).

Zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) posiadało siedem podmiotów.

[dowód: akta kontroli str. 60, 75-82]

1.1.4. Sieć służąca zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę była własnością Spółki komunalnej.

Gmina zrealizowała w latach 2014-2015 inwestycję (budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich) dofinansowaną środkami Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

W wyniku zrealizowania inwestycji oddano do użytku łącznie 93 oczyszczalnie ścieków. Do dnia 22 lipca 2015 r. nie zostały one ujęte w ewidencji środków trwałych.

[dowód: akta kontroli str. 61, 65-72, 328-331]

1.1.5. Biorąc pod uwagę sytuację finansową, Gmina posiada ograniczone możliwości finansowania inwestycji, m.in. w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wielkość dochodów oraz zadłużenia przedstawiały się odpowiednio:

- 2013 r.: 44,5 mln zł i 19,1 mln zł,
- 2014 r.: 46,9 mln zł i 23,0 mln zł,
- I półrocze 2015 r. (plan): 47,8 mln zł i 22,6 mln zł.

Aktualnie inwestycje mogą być realizowane z zachowaniem wskaźników zadłużenia, wynikających z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.

[dowód: akta kontroli str. 61, 271-281]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że Gmina nie posiadała wystarczających środków finansowych na realizację inwestycji. Czynniki społeczne (duże bezrobocie) wpływały na niski poziom zamożności mieszkańców co przekładało się na dochody gminy. Gdyby pojawiły się jakieś wolne środki finansowe z pewnością podjęto by się realizacji inwestycji w sferze gospodarki wodno-kanalizacyjną. Staraliśmy się odrabiać wieloletnie zaległości, również te sprzed kilkadziesiąt lat.

[dowód: akta kontroli 374]

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W ewidencji środków trwałych Urzędu, pomimo obowiązku wynikającego z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸, nie zostały ujęte (do dnia 22 lipca 2015 r.) zrealizowane w ramach projektu współfinansowanego, m.in. środkami zewnętrznymi i oddane do użytku (15 grudnia 2014 r. i 20 kwietnia 2015 r.) łącznie 93 oczyszczalnie ścieków o łącznej wartości 1.821,6 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 61, 65-72, 344-349]

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

Jak oświadczył zastępca kierownika Wydziału Funduszy i Inwestycji Urzędu, przyczyną powyższego było jego opóźnienie w przekazaniu do Wydziału Finansowo-Budżetowego Urzędu dokumentów „OT” (przyjęcie środka trwałego) spowodowanego chęcią ostatecznego rozliczenia inwestycji.

[dowód: akta kontroli str. 62, 382]

1.2. Plany dotyczące sieci

Opis stanu
faktycznego

1.2.1. W Gminie zidentyfikowano najistotniejsze potrzeby w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, stwierdzając, m.in. braki na terenach wiejskich kanalizacji sanitarnej. Możliwości realizacji nowych zadań były ograniczone sytuacją finansową Gminy oraz Spółki. Stan infrastruktury wodociągowej, wg Urzędu był dostateczny. Szacunkowe potrzeby środków finansowych na realizację inwestycji, w zakresie objętym kontrolą wynoszą: 15 mln zł (zaopatrzenie w wodę) oraz 60 mln zł (odprowadzanie ścieków).

W Gminie nie opracowano planów inwestycyjnych uwzględniających kolejność zadań pod względem pilności biorąc pod uwagę przerwy w dostawach wody spowodowane awariami czy złą jakością wody.

[dowód: akta kontroli str. 145, 386]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że powyższe wynikało ze znacznych zaległości lat poprzednich, a wszyscy wiedzieliśmy, że pilnie musimy budować nową infrastrukturę. Czas i wolne środki przeznaczaliśmy na bieżącą obsługę sieci.

[dowód: akta kontroli str. 375]

W Programie ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami Gminy i Miasta Koźuchów, uchwalonym przez Radę Miejską 23 września 2004 r. określono m.in., że:

- na terenie Gminy występują dwa użytkowe poziomy wodonośne (trzeciorzędowy i czwartorzędowy). Najbardziej perspektywiczny – czwartorzędowy wchodzi w skład głównych zbiorników wód podziemnych, który powinien być chroniony, ze względu na brak na tym terenie ciągłych warstw glin i ilów izolujących warstwę wodonośną od zanieczyszczeń z powierzchni terenu,
- część wsi nie posiada systemów kanalizacyjnych, a ścieki zgromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. W większości takich zbiorników charakteryzuje zły stan techniczny, a zwłaszcza brak odpowiedniej szczelności, co umożliwia infiltrację ścieków do wód podziemnych i ich zanieczyszczanie.

[dowód: akta kontroli str. 84-102, 145]

W opracowanej w 2009 r. koncepcji gospodarki ściekowej dla gminy Koźuchów, określono, m.in. że największym problemem jest to, że ścieki:

- odprowadzane są w większości do istniejących szamb, nie zawsze szczelnych,
  - wylwane są na tereny gospodarstw rolnych,
- co powoduje degradację środowiska naturalnego, w szczególności skażenia gruntu i wód gruntowych.

[dowód: akta kontroli str. 114, 145]

1.2.2. Na lata 2012-2014 obowiązywał Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych uchwalony przez Radę Miejską 9 maja 2012 r. po uprzedniej weryfikacji przez Burmistrza pod kątem zgodności z kierunkami rozwoju gminy. Jako przewidywane efekty planu określono, m.in.: utrzymanie ciągłej dostawy wody pitnej i odbioru ścieków; zmniejszenie strat wody; wzrost długości sieci wodociągowej z przyłączeniami; zmniejszenie ilości awarii wodociągowych; wzrost długości sieci kanalizacyjnej z przyłączeniami; wzrost ilości mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej.

Na lata 2015 i kolejne Rada Miejska w Koźuchowie nie podejmowała uchwały w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych, tj. uchwały o której mowa w art. 21 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

[dowód: akta kontroli str. 145, 181-199]

1.2.3. Gmina realizowała zadania dla aglomeracji Koźuchów w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, przy czym brak środków finansowych i opóźnienia w realizacji dokumentacji technicznej powodowały przekładanie części zadań na kolejne lata (do 2020 r.). Burmistrz realizował obowiązki sprawozdawcze, tj. składał Marszałkowi Województwa Lubuskiego informacje z realizacji programu za 2014 r., stosownie do wymogów art. 43 ust. 3c ustawy z dnia 18 lipca 2011 r. Prawo wodne⁹.

[dowód: akta kontroli str. 145, 170-180]

1.2.4. Rada Miejska 30 marca 2011 r. uchwaliła Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Koźuchów na lata 2010-2032. Dotychczas zastąpiono nowymi, sieci zbudowane z rur azbestowo-cementowych o łącznej długości 2.170 metrów bieżących (ok. 1,5% ogółu).

[dowód: akta kontroli str. 143, 145]

1.2.5. Łączna powierzchnia objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego stanowi 8,8% powierzchni Gminy. W planach nie określono sposobów ochrony ujęć wód przed skażeniem czy dostarczania wody odpowiedniej jakości. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy wskazano:

- jako zasadniczy konflikt dotyczący zasady zrównoważonego rozwoju, brak oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji,
- że dla zabezpieczenia przed pogorszeniem jakości ujmowanej wody należy uwzględnić lokalizację ujęć wód powierzchniowych, podziemnych oraz ich stref ochronnych wraz z obowiązującymi na tych terenach ograniczeniami.

[dowód: akta kontroli str. 146-169]

Nie zrealizowano w pełni postanowień Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koźuchów, stanowiących o potrzebie wyznaczenia i ustalania stref ochronnych celem zapobieżenia ewentualnym skażeniom wody.

[dowód: akta kontroli str. 144, 146-167]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo prowadzonych przez Spółkę inwestycji w sieć, Urząd nie wyegzekwował od niej przedłożenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata począwszy od 2015 r., o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. W konsekwencji plan ten nie podlegał sprawdzeniu przez Burmistrza i nie został przedłożony Radzie Miejskiej celem uchwalenia (art. 24 ust. 4 i 5 ww. ustawy).

[dowód: akta kontroli str. 145]

Były Burmistrz zeznał, że niewyegzekwowanie od spółki komunalnej przedłożenia do uchwalenia przez Radę Miejską w Koźuchowie uchwały w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wynikało z nieopracowania przez Spółkę wymaganego planu w terminie.

[dowód: akta kontroli str. 375]

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 469.

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że stosowny dokument jest w fazie konsultacji w spółce komunalnej.

[dowód: akta kontroli str. 383]

2. Art. 51 pkt 1 ustawy Prawo wodne stanowi, że w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane: strefy ochronne ujęć wody. Art. 52 ust. 3 ww. ustawy dopuszcza ustanowienie strefy ochronnej¹⁰ obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli m.in., zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody.

Dotychczasowe strefy ochronne ujęć wody są na terenie Gminy niewystarczające, aby została zapewniona nieprzerwana dostawa wody odpowiedniej jakości. Ustalono, bowiem że w latach 2013-2014 wystąpiło, m.in. 6 przypadków zakwestionowania (przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli) jakości wody pochodzącej z wodociągów z następujących ujęć: Stypułów (3 przypadki) oraz Lasocin (3 przypadki), z powodu obecności bakterii grupy coli¹¹ w wodzie.

W każdym z ww. przypadków zakwestionowane próbki wody nie odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹².

[dowód: akta kontroli str. 144, 146]

Były Burmistrz przyznał, m.in. że Gmina nie podejmowała konkretnych działań w zakresie objęcia strefą ochrony pośredniej ujęć, gdyż brak było wiedzy o tego typu możliwości. Jednak z uwagi na liczne zanieczyszczenia, w tym możliwość wywołania skażeń nieprawidłowym użytkowaniem przez rolników nawozów i środków ochrony roślin, należy rozważyć podjęcie kroków w celu ustalenia terenu ochrony pośredniej ujęć, tak aby poprzez określenie stosownych zakazów wyeliminować możliwość wystąpienia zanieczyszczeń.

[dowód: akta kontroli str. 376]

Burmistrz zadeklarował, że Spółka zostanie zobowiązana do opracowania stosownych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str. 383]

Ocena cząstkowa

Urząd diagnozował potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, dostrzegając m.in. konieczność przyłączenia do kanalizacji sanitarnej większej liczby mieszkańców, szczególnie zamieszkałych na terenach wiejskich. Nieopracowanie od 2015 r. Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych oraz brak opracowanych planów inwestycyjnych uwzględniających kolejność zadań pod względem pilności może ograniczać skuteczność działań w zapewnieniu nieprzerwanych dostaw wody o odpowiedniej jakości.

¹⁰ Strefę ochronną ujęcia wody, zwaną dalej "strefą ochronną", stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony: bezpośredniej i pośredniej (art. 52 ust. 1 i ust. 2 cyt. ustawy).

¹¹ Mogą powodować głównie zakażenia jelitowe i biegunkę. Wykorzystywanie zanieczyszczonej wody do picia lub przygotowywania posiłków, może stanowić potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia osób.

¹² Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.

2. Realizacja działań służących zapewnieniu dostaw wody przydatnej do spożycia oraz ich skuteczność

2.1. Wykonywanie obowiązków

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Burmistrz nie informował mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia (art. 12 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków) z uwagi, że zadania takie zostały powierzone Spółce.

[dowód: akta kontroli str. 211, 383]

2.1.2. Rada Miejska 29 marca 2007 r., stosownie do art. 19 ust.1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, uchwaliła Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Koźuchów. Regulamin zawierał prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług (art. 19 ust. 2 ww. ustawy).

[dowód: akta kontroli str. 202-211]

2.1.3. W Urzędzie nie było opracowanej pisemnej instrukcji i zasad sprawdzania przedkładanych przez Spółkę taryf za wodę i ścieki. Sprawdzenia czy taryfy zostały sporządzone zgodnie z przepisami ustawy dokonywał pracownik Urzędu. Burmistrz nie dokonywał weryfikacji kosztów pod kątem celowości ich ponoszenia, tj. w sposób określony w art. 24 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

[dowód: akta kontroli str. 211]

Biorąc pod uwagę wynik finansowy Spółki, obowiązujące taryfy nie gwarantowały uzyskiwanie niezbędnych przychodów oraz nie zapewniały eliminowania subsydiowania skrośnego¹³. Rada Gminy nie podejmowała uchwały o dopłacie, dla którejś z taryfowych grup odbiorców usług.

[dowód: akta kontroli str. 211, 214-216, 252]

W 2013 r. obowiązywały stawki¹⁴ brutto na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla gospodarstw domowych: woda 4,73 zł/m³, ścieki 5,08 zł/m³.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r. taryfa¹⁵ za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla gospodarstw domowych dla Gminy Koźuchów wynosiła brutto:

- woda 5,38 zł/m³ (średnia¹⁶ dla lubuskiego 3,87 zł/m³, dla kraju 4,02 zł/m³),

- ścieki 5,30 zł/m³ (średnia dla lubuskiego 6,62 zł/m³, dla kraju 6,97 zł/m³).

[dowód: akta kontroli str. 211, 217-219]

Burmistrz wyjaśnił, że Gmina Koźuchów jako właściciel spółki komunalnej winna zapewnić jej działalność na poziomie nie przynoszącej straty finansowej. Natomiast biorąc pod uwagę małe zasoby finansowe ludności, duże bezrobocie, bardzo duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej Gmina Koźuchów nie może sobie pozwolić na wysokie taryfy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

[dowód: akta kontroli str. 383]

2.1.4. Wielkość strat wody w okresie objętym kontrolą NIK wyniosła łącznie ponad 683 tys. m³ i stanowiły one średnio 38% pozyskanej wody (po pomniejszeniu

¹³ Subsydiowanie skrośne - pokrywanie kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej lub jednej z grup taryfowych odbiorców usług przychodami pochodzącymi z innego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub od innej taryfowej grupy odbiorców.

¹⁴ Taryfa II półrocze 2012 r./I półrocze 2013 r. – Rada Miejska nie podjęła uchwały odnośnie przedłożonego jej projektu taryfy. Na II półrocze 2013 r. – uchwała Rady Miejskiej z 29 maja 2013 r. – przedłużenie obowiązującej taryfy.

¹⁵ Taryfa na 2014 r. - uchwała Rady Miejskiej z dnia 27 listopada 2013 r. Czas obowiązywania taryfy przedłużona do 31 grudnia 2015 r. – uchwała Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2014 r.

¹⁶ <http://www.cena-wody.pl/index.php?p=9&brutto=1>

produkcji o zużycie technologiczne). Urząd nie posiadał rozpoznanych przyczyn takich strat.

[dowód: akta kontroli str. 211, 213]

2.1.5. Urząd prowadził ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, stosownie do art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ewidencja zawierała m.in. adres nieruchomości, rok zgłoszenia budowy oraz liczbę zbiorników bezodpływowych lub oczyszczalni. Nie zawierała kompletnych danych w zakresie pojemności i szczelności zbiorników bezodpływowych. Nie prowadzono również kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni.

Postanowienia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy¹⁷, określały, m.in. że właściciel nieruchomości zobowiązany jest do systematycznego usuwania nieczystości ciekłych z urządzeń służących do ich gromadzenia z częstotliwością i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi ich wypływ ze zbiornika wynikający z jego przepełnienia, a także zanieczyszczenia powierzchni ziemi i wód podziemnych.

[dowód: akta kontroli str. 211-212, 284, 287-308]

2.1.6. Urząd wyegzekwował od podmiotów prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych prawidłowe wypełniania obowiązków statystycznych, o których mowa w art. 90 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Podmioty przekazywały Burmistrzowi kwartalne sprawozdania zawierające, m.in. informacje o ilości i rodzaju nieczystości ciekłych odebranych z obszaru danej gminy; liczbę właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane nieczystości ciekłe.

[dowód: akta kontroli str. 212]

2.1.7. Uchwałą z 23 września 2004 r. Rada Miejska ustaliła, stosownie do art. 146 ust. 2 w ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁸, stawkę opłaty adiacenckiej w wysokości 30% różnicy między wartością, jaka nieruchomość miała przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej, a wartością, jaka nieruchomość ma po wybudowaniu urządzeń infrastruktury technicznej. Na terenie Gminy zostały zrealizowane inwestycje, m.in. przez Spółkę:

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Koźuchów o wartości 6.623,2 tys. zł,
- Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Podbrzezie Dolne o wartości 511,3 tys. zł.

Pomimo realizacji ww. inwestycji, Burmistrz nie podejmował działań w celu ustalenia opłaty adiacenckiej (art. 145 ust.1 ww. ustawy).

[dowód: akta kontroli str. 200-201, 212]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że: przyczyną powyższego była chęć kompleksowego uregulowania problemu po zrealizowaniu także zaplanowanych inwestycji drogowych.

[dowód: akta kontroli str. 378]

Burmistrz zadeklarował, że skorzysta z prawa do naliczenia opłaty adiacenckiej, po dokonaniu rachunku potencjalnych wydatków związanych m.in. z budową urządzeń.

[dowód: akta kontroli str. 383]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹⁷ Uchwalonego przez Radę Miejską 12 czerwca 2013 r.

¹⁸ Dz. U z 2015 r., poz. 782.

1. Burmistrz nie dokonywał, przed zatwierdzeniem taryf, weryfikacji kosztów związanych ze świadczeniem usług, pod kątem celowości ich ponoszenia, tj. w sposób określony w art. 24 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

[dowód: akta kontroli str. 211]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że nie dokonywano weryfikacji taryf pod kątem celowości ponoszenia kosztów, tj. w sposób określony w art. 24 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z powodu niemożliwości dokonania takiej rzetelnej weryfikacji.

[dowód: akta kontroli str. 376-377]

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że przyczyna wynikała z braku udziału podczas analizy służb finansowych Urzędu.

[dowód: akta kontroli str. 384]

2. Obowiązujące taryfy nie gwarantowały uzyskiwanie niezbędnych przychodów oraz nie zapewniały eliminowania subsydiowania skrośnego¹⁹ – § 3 pkt 1 lit. a i lit. c rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków²⁰.

I tak, z zestawienia sprzedaży i kosztów wynika, że działalność Spółki w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków przyniosła odpowiednio:

- za 2013 r. straty: 507,9 tys. zł i 231,7 tys. zł,
- za 2014 r. zysk: 42,8 tys. zł i stratę 116,9 tys. zł,
- za 5 miesięcy 2015 r.: straty: 133,6 tys. zł i 37,9 tys. zł.

Ww. straty były finansowane z zysku osiąganego z innej prowadzonej przez Spółkę działalności²¹.

[dowód: akta kontroli str. 211, 214-216, 252]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że przyczyną powyższej nieprawidłowości była chęć ustalenia przez Miasto taryf na maksymalnie niskim poziomie. Pragnęliśmy, aby mieszkańcy płacili jak najmniejsze opłaty za wodę i ścieki.

[dowód: akta kontroli str. 376]

3. Wielkość strat wody w Gminie Koźuchów, w okresie objętym kontrolą, wyniosła łącznie ponad 683 tys. m³ i stanowiły one średnio 38%²² rocznie pozyskanej wody (po pomniejszeniu produkcji o zużycie technologiczne). Urząd nie posiadał rozpoznanych przyczyn takich strat.

[dowód: akta kontroli str. 211, 213]

Były Burmistrz przyznał, że Urząd nie podejmował skutecznych działań w zakresie gospodarnego korzystania z wody z powodu ogromnych zaległości w tym zakresie oraz rozproszenia sieci na terenach wiejskich. Sieć wodociągowa jest w kiepskim stanie co powoduje marnotrawstwo wody. Do strat przyczynia się również część mieszkańców, którzy korzystają z wody bez wodomierza.

[dowód: akta kontroli str. 377]

Burmistrz wyjaśnił, że w tej sprawie nie ma dostatecznej wiedzy, ze względu na nie dostarczanie przez spółkę komunalną dokumentów, które wskazywałyby na przyczyny tych strat.

[dowód: akta kontroli str. 384]

¹⁹ Subsydiowanie skrośne - pokrywanie kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej lub jednej z grup taryfowych odbiorców usług przychodami pochodzącymi z innego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub od innej taryfowej grupy odbiorców.

²⁰ Dz. U. Nr 127, poz. 886.

²¹ Dodatni wynik Spółce przynosiła, m.in. działalność w zakresie: wywozu nieczystości stałych.

²² Procentowy wskaźnik wody niesprzedanej w polskich systemach zaopatrzenia w wodę dla przedsiębiorstw zaopatrujących od 10.000 do 20.000 mieszkańców wynosił średnio 15,9%. Sozański M. 2002, Wybrane uwarunkowania ekonomiczne działalności przedsiębiorstw. [w:] Sozański M., Dymaczewski Z. (red.) Wodociągi i kanalizacja w Polsce, Polska Fundacja Ochrony Zasobów Wodnych, Poznań-Bydgoszcz.

4. W ewidencji (art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) obejmującej 1.133²³ zbiorników bezodpływowych i 88²⁴ przydomowych oczyszczalni ścieków brak było kompletnych danych pod względem pojemności i szczelności zbiorników bezodpływowych, w tym stwierdzono brak danych odnośnie funkcjonowania zbiorników bezodpływowych w przypadku posesji w dwóch miejscowościach (Stypułów, Lasocin), w których w latach 2013-2014 doszło do skażenia wody bakterią grupy coli. Nie prowadzono również kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Skutkiem niekompletności danych w ww. ewidencji był m.in. brak możliwości pełnego zweryfikowania ilości ścieków trafiających do oczyszczalni z ilością ścieków wytwarzanych tj. dokonania oceny czy część ścieków nie trafia poza stację zlewną (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

W Urzędzie brak jest dokumentów dotyczących:

- reagowania na sytuację, gdy: woda nie spełniała parametrów jakościowych,
- dociekania dłaczego Spółka dostarczała wodę nieodpowiedniej jakości,
- podejmowania działań, aby w przyszłości ograniczyć liczbę i uciążliwość takich zdarzeń.

[dowód: akta kontroli str. 211-212, 287-308]

Były Burmistrz przyznał, m.in. że:

- brak było kompletnych danych dotyczących funkcjonowania zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni ścieków z powodu dużej ilości zadań wykonywanych przez pracowników Urzędu. Z tego też powodu nie prowadzono żadnej kontroli funkcjonowania przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych,
- nie zna przyczyn braku wyżej wymienionych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str. 376-377]

Burmistrz wyjaśnił, że:

- nie prowadzono kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni wskutek nadmiaru obowiązków pracownika Urzędu Miejskiego w Koźuchowie jak również brakiem zgłoszeń na źle działające zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- brak powyższych dokumentów wynika w części z niedostatecznego nadzoru nad spółką komunalną, a w części z przeoczenia.

[dowód: akta kontroli str. 384-385]

2.2. Realizacja inwestycji

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. W okresie objętym kontrolą, Gmina na realizację inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wydatkowała łącznie 1.821,6 tys. zł. W dniu 30.04.2015 r. Gmina złożyła wniosek o płatność kwoty 1.086,8 tys. zł w ramach działania 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej objętego Programem Rozwoju Obszaru Wiejskich na lata 2007-2013, w związku z zakończeniem realizacji budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

[dowód: akta kontroli str. 309]

2.2.2. Wykonawca zadania został wybrany w trybie przetargu nieograniczonego, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców,

²³ Obszary wiejskie.

²⁴ Plus 93 oczyszczalnie w ramach zadania „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich Gminy Koźuchów”.

tj. z poszanowaniem zasad określonych w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁵.

[dowód: akta kontroli str. 315, 317-322]

2.2.3. Zawarta przez Gminę w dniu 13.10.2014 r. umowa z wykonawcą, m.in.:

- zawierała: termin realizacji zadania (30.03.2015 r.), wysokość wynagrodzenia ustalonego w sposób ryczałtowy (§ 5), sposób rozliczenia i terminy płatności (faktura częściowa i faktura końcowa), przedmiot umowy - budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (§ 1 umowy)
- gwarantowała zabezpieczenie interesu zamawiającego w przypadku nienależytego wykonania przedmiotu zamówienia (§ 13 umowy),
- przewidziano w niej kary umowne i odszkodowanie (§ 14 umowy),
- określono w niej okres rękojmi na 60 miesięcy od daty ostatecznego odbioru robót (§ 12 umowy),
- wskazywała na konieczność zabezpieczenia terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami (§ 7).

[dowód: akta kontroli str. 323-327]

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków została wykonana zgodnie z umową, sporządzone zostały protokoły odbioru częściowego (15.12.2014 r.) i końcowego (20.04.2015 r.). Płatności dla wykonawcy zrealizowano zgodnie z umową, w oparciu o zweryfikowane i zatwierdzone faktury. Na wniosek inwestora, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Nowej Soli, wydał zaświadczenia o potwierdzeniu przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu budowy nie wnosząc sprzeciwu co do zamiaru przystąpienia do użytkowania obiektów.

[dowód: akta kontroli str. 309, 350-362]

2.2.4. Przed przystąpieniem realizacji zadania dokonano stosownych zgłoszeń lub wystąpiono w zależności od potrzeb o wydanie decyzji administracyjnych, w tym m.in.:

- ustalające warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla lokalizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁶,
- o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne²⁷,
- o pozwolenie na budowę - art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁸.

Realizacja inwestycji przebiegała z poszanowaniem zasad ochrony środowiska.

[dowód: akta kontroli str. 309, 350-362]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Nadzór oraz współpraca z innymi organami

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. W Urzędzie brak jest dowodów na to, że Burmistrz działający jako jednoosobowe zgromadzenie wspólników Spółki sprawdził:

- przed powołaniem członków rady nadzorczej czy powoływani członkowie rady nadzorczej posiadają wymagane uprawnienia, tj. czy członkowie legitymują się

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

²⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.

²⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.

²⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

zdanym egzaminem²⁹ w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji³⁰,

- czy przestrzegane są ograniczenia, wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi³¹, że jedna osoba może być członkiem rady nadzorczej tylko w jednej ze spółek, o których mowa w art. 1 pkt 4-6 cyt. ustawy (jednoosobowych spółek prawa handlowego utworzonych przez Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego lub spółek prawa handlowego, w których udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby akcji).

[dowód: akta kontroli str. 363]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że: nie zna powodu, dla których brak jest tych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str. 377-378]

W toku kontroli nie stwierdzono, aby naruszone zostały wymagania i ograniczenia dotyczące członków rady nadzorczej.

[dowód: akta kontroli str. 391-395]

2.3.2. W Urzędzie:

- nie opracowano zasad w zakresie nadzoru merytorycznego i ekonomiczno-finansowego nad Spółką,
- brak jest za rok obrachunkowy 2013: sprawozdania rocznego rady nadzorczej, uchwał rady nadzorczej dotyczących zaopiniowania wykonania planu finansowo-ekonomicznego Spółki, absolutorium dla zarządu, oceny wniosku zarządu co do pokrycia straty, oceny sprawozdania zarządu z działalności Spółki,
- brak jest za rok obrachunkowy 2013 dokumentacji potwierdzającej dokonywanie analizy sprawozdań rocznych rady nadzorczej Spółki i uchwał w zakresie zatwierdzenia bilansu rocznego.

[dowód: akta kontroli str. 363]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że:

- nie zna powodu, dla których w Urzędzie brak było niektórych dokumentów,
- nie opracowano zasad w zakresie nadzoru merytorycznego i ekonomiczno-finansowego nad Spółką, gdyż uznał, że nie było takiej potrzeby.

[dowód: akta kontroli str. 378, 385]

2.3.3. Burmistrz opracował, wymagane art. 10 ust. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi³², zarządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi i wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej. Dla Prezesa jednoosobowej spółki prawa handlowego utworzonej przez Gminę, stosownie do § 3 pkt 5 ww. zarządzenia, warunkiem uzyskania nagrody rocznej było w szczególności „uzyskanie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy”.

[dowód: akta kontroli str. 363-366]

Za rok obrotowy 2012 r. nagroda roczna dla członków zarządu została przyznana (17.09.2013 r.) przez nadzwyczajne zgromadzenie wspólników.

Za rok obrotowy 2013 r., na wniosek rady nadzorczej Spółki, Burmistrz zarządzeniem z dnia 17 czerwca 2014 r. przyznał prezesowi zarządu nagrodę

²⁹ Na mocy § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 września 2004 r. w sprawie szkoleń i egzaminów dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek, w których Skarb Państwa jest jedynym akcjonariuszem, (Dz. U. Nr 198, poz. 2038 ze zm.), zwolnione z obowiązku składania egzaminu są osoby, które m.in. posiadają wpis na listę radców prawnych, adwokatów, biegłych rewidentów lub doradców inwestycyjnych.

³⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 216 ze zm.

³¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 254 ze zm.

³² Dz. U. z 2013 r., poz. 254 ze zm.

roczną nie przekraczającą wysokości określonej w art. 10 ust. 7 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

[dowód: akta kontroli str. 363, 367-373]

2.3.4. Burmistrz nie skorzystał z możliwości wynikających z art. 18e ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj. przeprowadzania w Spółce kontroli w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem.

[dowód: akta kontroli str. 75-81, 363]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że ponieważ nie było obowiązku kontrolowania spółki nie korzystano z tego uprawnienia. Jako Burmistrz był na bieżąco informowany o sytuacji w spółce. Nie wprowadził też odrębnych mechanizmów nadzorczych w spółce poza tymi, które wynikały z powszechnie obowiązującego prawa.

[dowód: akta kontroli str. 378]

Nie wyegzekwowano od Spółki realizacji obowiązku wynikającego z zezwolenia na prowadzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków przedkładania do 31 stycznia każdego roku oceny za rok ubiegły m.in. w zakresie, częstotliwości, przyczyn czasu usuwania awarii, jakości usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków.

W okresie objętym kontrolą:

- Komisja rewizyjna nie przeprowadzała kontroli w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- Rada Miejska rozpatrzyła (jako bezzasadną) 1 skargę dotyczącą realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

[dowód: akta kontroli str. 77, 363]

2.3.5. W zakresie zapewnienia nieprzerwanych dostaw wody dla mieszkańców Urząd współpracował z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. Efektem tej współpracy było bieżące informowanie Gminy, o wynikach badań wody.

[dowód: akta kontroli str. 363]

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie wyegzekwowano od Spółki realizacji obowiązku, określonego w punkcie IV ust. 2 zezwolenia z 29 sierpnia 2002 r. na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków, polegającego na przedkładaniu do 31 stycznia każdego roku ocenę za rok ubiegły m.in. w zakresie, częstotliwości, przyczyn czasu usuwania awarii, jakości usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków. W Urzędzie brak jest takowych ocen, które winny zostać złożone w: 2013 r. 2014 r., 2015 r. Częściowo dane ww. zakresie zostały zawarte w innych opracowaniach składanych przez Spółkę.

[dowód: akta kontroli str. 77, 363]

Były Burmistrz zeznał, m.in. że przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie.

[dowód: akta kontroli str. 375]

Ocena cząstkowa

Zadania w zakresie zapewnienia mieszkańcom Gminy nieprzerwanych dostaw wody przydatnej do spożycia nie zostały całkowicie wykonane. Wprawdzie niemal wszyscy mieszkańcy mieli dostęp do sieci wodociągowej, jednakże wystąpiły powtarzające się przypadki skażenia wody zanieczyszczeniami groźnymi dla ludzkiego zdrowia. Pomimo powtarzającej się sytuacji dostaw wody niespełniającej podstawowych parametrów jakościowych nie podjęto działań celem ustanowienia skutecznych stref ochrony ujęć.

Ceny w zatwierdzonych taryfach za wodę były na poziomie wyższym od przeciętnej dla miast w województwie lubuskim, a także gmin w Polsce, jednak nie zagwarantowały w 2013 r. pokrywania całości kosztów tej działalności. Stwierdzone

w toku kontroli nieprawidłowości wskazują na niewystarczający nadzór nad wykonywaniem zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³³, wnosi o:

1. Zapewnienie w uzgodnieniu ze Spółką, odpowiedniej ochrony strefy ujęć wody, aby możliwa była nieprzerwana dostawa wody odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
2. Doprowadzenie do opracowania przez Spółkę oraz złożenie do zatwierdzenia Radzie Miejskiej planu wieloletniego rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.
3. Prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.
4. Podjęcie w zakresie nadzoru działań zmierzających do ograniczenia strat wody, a także wyegzekwowanie od Spółki realizacji obowiązku, określonego w punkcie IV ust. 2 zezwolenia z 29 sierpnia 2002 r. na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków.
5. Informowanie mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 6 sierpnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
podpis

.....
podpis

³³ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.